

Tendències emergents en polítiques educatives: una perspectiva internacional.

Francesc Pedró, director de l'Institut Internacional de la UNESCO per a l'Educació Superior a Amèrica Llatina i el Carib (UNESCO-IESALC)

Els darrers deu anys no hi ha hagut grans reformes estructurals com les que hi va haver a la postguerra (per a reconstruir la provisió escolar) o entre els seixanta i els vuitanta (per a universalitzar l'educació secundària). Assolit l'objectiu de la cobertura, les discussions han anat cap a la millora de resultats i l'equitat. **En l'anàlisi de les darreres tendències polítiques distingim entre el disseny institucional de la provisió educativa, els recursos al servei de l'escola i la governança escolar.**

El disseny institucional de la provisió educativa

Per millorar qualitat i equitat cal centrar l'atenció en el que passa a l'aula. Això ha portat al redescobriments de l'alumnat i a una redefinició de la docència. El redescobriments de l'alumne implica reconèixer que els resultats de l'aprenentatge s'expliquen per sobre de tot per l'alumne: les seves capacitats i la seva extracció socio-econòmica. En relació amb la redefinició de la docència, les polítiques tendeixen a centrar-se en crear un entorn d'aprenentatge propici. **El paper del docent, doncs, és crític: cal millorar les seves capacitats redefinint la formació inicial docent.**

Els recursos al servei de l'escola

Amb la crisi econòmica, als països de l'OCDE la despesa en educació primària i secundària es va reduir, de mitjana, un 8%. Això va tenir efectes sobre la provisió de determinats serveis

addicionals. Com que molts d'aquests serveis els financen les autoritats locals, la crisi (que els va afectar especialment) va dificultar el manteniment de la seva cobertura i qualitat. Fins i tot quan se n'han refet, no tots han optat per recuperar els nivells de despesa anteriors, incrementant les diferències entre municipis.

La governança escolar

S'ha tendit cap a la descentralització, entenent que l'autonomia escolar afavoreix la qualitat. Això ha incrementat la complexitat del sistema i ha dificultat les reformes estructurals. Només dues situacions podrien afavorir-ho:

1. Entendre que les decisions sobre aspectes pedagògics o professionals (currículum, selecció i promoció del professorat) es prenen de forma més racional i eficient per part de les escoles. Hi ha evidències a favor d'això però també de la necessitat d'acompanyar l'autonomia dels centres amb control extern, per a evitar inequitats.
2. Un conflicte polític entre diferents administracions que derivés en una centralització, federalització, comarcalització o municipalització. Si es produïssin aquests nous equilibris, **caldria que tinguessin com a objectiu una educació de qualitat, inclusiva i amb equitat en l'horitzó de tota la vida**, en línia amb l'Objectiu per al Desenvolupament Sostenible número 4 de les Nacions Unides.

Síntesi de l'article publicat a l'Anuari 2019 de l'Observatori de l'Educació Local de la Gerència de Serveis d'Educació.

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut